

Av: Maria Fässberg Norrhall

Den gode herden

Dagens texter: Jer 23:3-8 1 Pet 5:1-4 Ps 23 **Joh 10:22-30**

Det var vinter och det var kallt. Jesus hade delvis dragit sig inomhus med sina lärjungar, till Salomos pelarhall, den del av tempelplatsen som låg lite i utkanten och gränsande till hedningarnas förgård. Det vill säga en del av templet som var öppen för alla och säkert en plats dit många sökte sig när kylan utomhus blev påtaglig. Det var också tempelinvigingsfest – den judiska högtid som heter *chanukka* och som än idag firas till minne av Mackabeerupproret – en händelse som inträffade år 164 fKr. Templet hade då vanhelgats av den seleudiske härskaren Antiochos-IV-Epifanes som förbjudit den judiska kulturen och istället invigt templet åt guden Zeus.

Segern över inkräktarna innebar att Israels folk fick några decennier av politisk frihet och att man kunde återinviga templet till Guds ära. När man skulle göra det så fanns dock bara helgad olja till templets lampor för en enda dag, men Gud såg till att oljan räckte i de åtta dagar som behövdes för att få fram ny tempelolja. Chanukka varar därför i åtta dagar, och än idag så tänds varje kväll ljus till minne av detta under. Vi kan läsa om detta i Mackabeerböckerna och chanukka brukar infalla när vi firar advent och jul, alltså under den mörkaste och kallaste årstiden, även i Israel.

Johannes ärende i den här delen av sitt evangelium är att på olika sätt framhålla Jesus som den Messias man väntat på och han gör det genom att anknyta till firandet av de olika judiska högtiderna; sabbaten, påsken, lövhyddohögtiden och nu tempelinvigingsfesten.

Dagens text är ett slags kulmen där Jesus ställs mot väggen med uppmaningen: ”Om du är Messias så säg det öppet!”

Alldeles innan vår text har Jesus sagt: ”Jag är den gode herden.”

I många gammaltestamentliga texter så är bilden av Gud som herde och löftet om en kommande herde vanligt förekommande och något som dåtidens åhörare förmodligen, på ett mycket mer direkt sätt, associerade med Gud än vad vi kanske gör idag. Parallellt med gamla testamentets bilder av Gud som kung, furste och ledare finns även bilden av Gud som herde.

Jesus använder dessutom formuleringen *Jag är* – också det en direkt anspelning på Gud.

Det är kanske inte så konstigt att hans ord har väckt funderingar om vem han egentligen är. De som lyssnade till honom var sannolikt väl förtrogna med texterna och kombinationen *Jag är* och *herde* var, som sagt, var för sig – och särskilt tillsammans en tydlig utsaga om Jesu identitet.

Jesus har tagit sin tillflykt till tempelområdet undan det kalla vädret. Då kommer en grupp människor och när de stöter på Jesus där i templet ser de sin chans att en gång för alla få det här utrett. Kan han verkligen vara Messias? – Förmodligen inte, men det gällde bara att ställa rätt frågor för att sedan kunna avfärda honom. Det står att de omringade honom och det var antagligen inte någon särskilt trevlig stämning. Frågan som hängde i luften var: Kommer han återigen att häda?

”Hur länge kommer du hålla oss i ovisshet?” var ett sätt att säga: – Hur länge skall du störa eller trakassera oss? Säg nu öppet om du är Messias! Man kan nästan höra den skräckblandade förtjusningen, men också avskyn i deras röster.

Men Jesus går inte i deras fälla. Han bekräftar att han är Messias och hänvisar till vad han redan sagt och gjort, men han säger också att det inte handlar om att argumentera utan om att tro. Att tro på Jesus och bli en del av hans hjord. Att följa honom och lära känna hans röst.

Herdarna hade låg status, men ändå en viktig funktion i samhället. Herdarnas uppgifter var tre: att hålla samman flocken, skydda den från rovdjur och att föra den till platser med mat och vatten.

En herdes uppgift är att gå först och visa vägen. Om vi lyssnar och lär oss att känna igen Jesu röst så har han lovat att han kommer leda våra liv, både som enskilda, och som församling och kyrka.

Det finns dock ett tillfälle då herden är beredd att lämna sin hjord och det är när han behöver leta upp något får som förrrat sig bort från flocken.

Det som Jesus vill säga till sina fientligt inställda åhörare där i tempelhallen är också en inbjudan – Även de kunde följa honom. Erbjudandet om evigt liv gällde också dem, men att de behövde lägga ner sin fientlighet och sina förutfattade meningar och istället lära sig att känna igen hans röst.

Vi får ställa in våra liv och vårt hjärta på rätt våglängd för att öva oss att känna igen den rösten i allt brus.

Men vad gör vi då just nu när vi befinner oss i en tid där flera av de saker vi brukar göra för att lyssna till den rösten har tagits ifrån oss? Att regelbundet besöka gudstjänsten, att fira nattvard, att tillsammans lyssna till Guds ord är viktiga sätt att bevara sitt lyssnande. Utan dem kan vi nu känna oss vilsna och utslängda i en fientlig värld där rösten från herden riskerar att drunkna i allt annat brus som omger oss. Vad gör vi när Folkhälsoinstitutets dagliga rapportering om coronaläget riskerar att bli den enda regelbundna praktiken vi har? Hur kan vi bevara vårt lyssnande när både rädsla, uppgivenhet och tristess riskerar att helt ta överhanden?

Kanske kan bilden av Jesus – där han står mitt i den fientliga hopen, som antingen är där för att sätta dit honom, eller för att de har helt orealistiska förväntningar på en Messias som än en gång skall slänga ut ockupationsmakten – hjälpa dig.

För mitt i detta larm så ger Jesus oss en inbjudan att följa honom.

Den som lyssnar till hans röst skall ha evigt liv, aldrig någonsin gå under och aldrig kunna ryckas ur Jesu hand.

Vi får sörja våra inställda gudstjänster och även om vi försöker göra vårt allra bästa för att vara kyrka i en svår tid så vandrar vi nu alla i okänd terräng. En terräng där vi kan känna oss både ensamma och utslängda ur flocken.

Minns då att det är Gud som är vår herde. En herde som inte låter någon av oss gå vilse. Vi får leva trygga i vetskapen att det är just när vi tror att vi är vilse som vi får höra hans röst och följa honom.

Jesu röst som talar om trygghet för fåren, men också att han som vår herde är beredd att ge sitt liv för oss när fara hotar. Som vår herde vill Jesus leda oss från källa till källa, men det innebär också att han går med oss när vi mellan källorna behöver vandra på ensamma, ensliga och kanske farofyllda stigar.